طراح: بهار افشار، مهسا مسعود

مدرس: دکتر فدایی و دکتر یعقوبزاده

مهلت تحویل: چهارشنبه ۱۴ مهر ۱۴۰۰، ساعت ۲۳:۵۵

مقدمه

در این پروژه شما با Jupyter Notebook و برخی کتابخانههای پایتون آشنا می شوید که ابزارهای کاربردی در حوزه هوش مصنوعی و یادگیری ماشین هستند. در این پروژه شما ابتدا به بررسی و Visualization داده ها می پردازید. سپس با استفاده از تحلیلهایی که روی داده ها انجام داده اید، یک مدل ساده ی رگرسیون خطی برای پیش بینی به دست می آورید.

کتابخانه های مورد استفاده در این پروژه <u>numpy</u>، <u>pandas</u> و <u>matplotlib</u> به همراه ابزار <u>Jupyter Notebook</u> خواهند بود که برای آشنایی بیشتر با آنها می توانید لینک مربوط به هرکدام را مطالعه کنید.

معرفي مجموعه داده

فایل FuelConsumptionCo2.csv در کنار صورت پروژه قرار گرفتهاست که حاوی اطلاعاتی از ماشینهای مختلف است: که برای پیشبینی مقدار کربن دی اکسید تولیدی هر ماشین به کار می رود. هر رکود این دیتاست حاوی اطلاعات زیر است:

- ١. سال توليد
- ۲. شرکت سازنده
  - ۳. مدل
- ۴. کلاس خودرو
  - ۵. سايز موتور
- ۶. تعداد سیلندر
- ٧. نوع جعبهدنده
  - انوع سوخت
- ۹. مقدار مصرف سوخت در شهرها
- ۱۰. مقدار مصرف سوخت در اتوبانها
- ۱۱. مقدار مصرف سوخت ترکیبی (شهر و اتوبان)
- ۱۲. مقدار مصرف سوخت ترکیبی در واحد مایل/گالن
  - ۱۳. مقدار کربن دی اکسید خروجی (هدف)

ورودی مدل یکی از ویژگیهایی است که در بالا آمدهاند و خروجی آن نیز ستون هدف(مقدار کربن دی اکسید تولیدی) است. برای تعداد کمی از نمونهها مقدار ستون هدف موجود نیست. در این پروژه می خواهیم این مقادیر را با استفاده از یک مدل

رگرسیون ساده پیشبینی کنیم. برای ساخت این مدل از سایر نمونهها، که مقدار ستون هدف برای آنها مشخص است، استفاده خواهیم کرد.

روش حل مسئله

توجه داشته باشید که در تمامی مراحل داده کاوی، شما باید هر عملی را با Vectorization انجام دهید. استفاده از حلقه **مجاز نمی باشد.** توضیحات مربوط به vectorization در انتها آمده است.

۱. ابتدا فایل csv را با استفاده از کتابخانه pandas خوانده و محتوای آن را در یک DataFrame ذخیره کنید. سپس با استفاده از توابع tail, head و describe اطلاعات مربوط به دادهها را نشان داده و توضیح دهید که هر كدام از خروجي ها نشان دهنده چه اطلاعاتي هستند.

randas نوع هر کدام از ستونهای داده را نشان دهید. بعضی ستون ها کتابخانه pandas نوع هر کدام از ستونهای داده را نشان دهید. از نوع دستهای ^{1} و بعضی دیگر از نوع عددی ^{2} هستند. برای پردازش ستونهای غیر عددی، یکی از راههای ممکن برچسبگذاری ^{3} است؛ به صورتی که هر کدام از دسته ها با یک عدد جایگزین شوند.

برای مثال در این مجموعه داده، ستونی دستهای با نام FUELTYPE وجود دارد که شامل مقادیر Z, D, E, X می باشد. مقادیر این ستون را به گونه ای تغییر داده که هر کدام از این مدلها به یکی از اعداد بازهی [0,3] نگاشته شوند.

۳. شاید متوجه شدهباشید که مقدار بعضی از ستونهای بعضی سطرها، NaN است که معمولاً این مشکل در داده ها وجود دارد. pandas مقادیری که خالی باشند را با NaN نشان می دهد. حال با استفاده از همین کتابخانه و با فراخوانی یک تابع، برای هر ستون تعداد سطرهایی را که مقدار آن ستون برای آنها خالی است نشان دهید. سپس مقدار سلولهایی را که خالی هستند با میانگین همان ستون جایگزین کنید. توجه داشته باشید که سلولهایی را که مقدار هدف آنها خالی است نباید جایگزین کنید. م**زایا و معایب این روش (پر کردن سلولها** با مقدار میانگین) را در گزارش خود ذکر نمایید.

سطرهایی که مقدار ستون هدف آنها NaN است را از دیتافریم اصلی جدا کرده و در دیتافریم جدیدی ذخیره کنید. در مراحل بعدی از دیتافریم اصلی (و نه این دیتافریم جدید) استفاده کنید.

۰. با فراخوانی یک تابع از کتابخانه pandas، میانگین مقدار مصرف سوخت در شهرها را برای اتومبیلهایی که میزان کربن دی اکسید تولیدیشان از ۲۴۰ کمتر است، بدست آورید. این مقدار برای خودروهایی که CO2 تولیدیشان از ۳۰۰ بیشتر است چقدر است؟

¹ Categorical

² Numerical

³ Label Encoding

- ۵. قسمت قبل را بار دیگر بدون استفاده از vectorization(با استفاده از حلقه) انجام دهید. زمان اجرای دو روش را ثبت و مقایسه کرده و در گزارش خود بیاورید.
  - ۰۶. با استفاده از تابع hist کتابخانه pandas ،شکل توزیع هر ستون از داده را روی نمودار نشان دهید.

در این پروژه تنها از ویژگیهایی استفاده میکنیم که مقدار آنها عددی باشد. در قسمتهای بعد ستونهای غیر عددی را کنار بگذارید(ستون FUELTYPE را هم کنار بگذارید).

- ۷. یکی از راههای بهبود داده ها برای مدلهای یادگیری ماشین، نرمالسازی داده هاست. برای تمام ستونها، نرمالسازی را با کم کردن میانگین و تقسیم کردن بر انحراف معیار انجام داده و نتیجه را نشان دهید.
- ۸. از آنجایی که هدف پیشبینی مقدار تولیدی کربن دی اکسید براساس ویژگی های ورودی است، میخواهیم رابطهی هریک از این ویژگی ها و تاثیر آنها بر مقدار تولیدی کربن دی اکسید را در نمودار مشاهده کنیم.

الف) با استفاده از کتابخانه matplotlib به ازای هر ویژگی یک plot scatter رسم کنید که قیمت خودرو را برحسب آن ویژگی نشان بدهد. این نمودارها را در گزارش خود بیاورید.

ب) ویژگی دارای بیشترین همبستگی با مقدار کربن دی اکسید تولیدی (از لحاظ خطی بودن) را انتخاب کرده و انتخاب خود را توجیه کنید.

ویژگی انتخاب شده در قسمت قبل را در نظر بگیرید. از روی داده های این ستون به همراه داده های ستون هدف
(مقدار کربن دی اکسید تولیدی)، یک دیتا فریم جدید بسازید (در ادامه با این دیتا فریم جدید کار خواهید کرد).

شما در این مرحله باید به منظور تخمین مقدار کربن دی اکسید تولیدی، یک تخمینگر خطی بر اساس ویژگی انتخاب شده طراحی کنید. در واقع میخواهیم خطی بر داده های نمودار منطبق کنیم که به نحوی مقدار کربن دی اکسید تولیدی خودروها را تخمین بزند.

تابع تخمين گر

در این قسمت تابع تخمین گر را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$h_{\theta}(x) = \theta_1 x + \theta_0$$

-

⁴ Hypothesis Function

که متغیر x همان متغیر ورودی یا ویژگی انتخاب شده است. میخواهیم پارامترهای θ_0 (عرض از مبدا) و θ_1 (شیب) را به گونه ای انتخاب کنیم که تابع خطی $h_{\theta}(x)$ با دقت قابل قبولی متغیر هدف (مقدار کربن دی اکسید تولیدی) را تخمین برند. در حالت کلی ورودی مدل می تواند بیش از یک عدد باشد و در واقع یک بردار باشد، که در این صورت θ نیز برداری از θ_1 ها خواهد بود، اما در این پروژه به منظور سادگی فرض می کنیم که ورودی مدل صرفا یک عدد باشد.

Mean یا MSE یا MSE به منظور ارزیابی تابع تخمین گر، تابعی به نام تابع هزینه با فرمول زیر تعریف میکنیم (که به آن MSE یا Squared Error گفته می شود، توجه کنید که در فرمول زیر $\mathcal{Y}_i$ همان مقادیر ستون هدف می باشد).

$$MSE = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^{N} (y_i - h_{\theta}(x))^2$$

توجه داشته باشید که خطای محاسبه شده روی داده با ستون هدف غیر NaN، باید کمتر از ۰.۵ باشد و در غیر این صورت از شما نمره کسر می گردد.

۱۱. نمودار تابع تخمین گر و plot scatter ویژگی منتخب را روی یک نمودار رسم کرده و آن را تحلیل کنید.

۱۲. حال برای تمام سطرهای دیتافریم جدیدی که در انتهای بخش ۳ ذخیره کردهاید، با استفاده از این تخمین گر خطی قیمت را تخمین زده و نتیجه را نشان دهید.

توضيحات Vectorization

Vectorization در واقع عمل رهایی کد از حلقه هاست. در هوش مصنوعی، شما با داده های بزرگی کار می کنید؛ در نتیجه اینکه کد شما بتواند روی این داده ها سریع عمل کند بسیار مهم است. با استفاده از vectorization، محاسبات روی مجموعه های بزرگی از داده ها به صورت موازی و در نتیجه بسیار سریعتر انجام می شود. در این لینک میتوانید در مورد broadcasting و vectorization در numpy بیشتر بخوانید.

نكات پاياني

موعد آپلود پروژه تا پایان روز چهارشنبه ۱۴ مهر میباشد.

- نتایج و گزارش خود را در یک فایل فشرده با عنوان AI_CA0_<#SID>.zip تحویل دهید. محتویات پوشه باید شامل موارد زیر باشد:
- فایل jupyter-notebook، خروجی html و فایلهای مورد نیاز برای اجرای آن باشد. توضیح و نمایش خروجیهای خواسته شده بخشی از نمره این تمرین را تشکیل می دهد. از نمایش درست خروجیهای مورد نیاز در فایل html مطمئن شوید.

- در صورتی که از jupyter-notebook استفاده نمی کنید، کدهای تمام قسمتهایی از تمرین که پیادهسازی نمودهاید، در یک پوشه به نام Code قرار دهید و گزارش پروژه با فرمت PDF شامل شرح تمامی کارهای انجام شده، نتایج به دستآمده و تحلیلها و بررسیهای خواسته شده در صورت پروژه را هم در کنار آن پوشه قرار دهید.
  - فایل csv نتایج پیشبینی مدل (شامل اندیسها و کلاس متناظر آنها)
- در صورتی که سوالی در مورد پروژه داشتید بهتر است در فروم درس مطرح کنید تا بقیه از آن استفاده کنند؛ در غیر این صورت از طریق ایمیل با طراحان در ارتباط باشید.
  - هدف از تمرین، یادگیری شماست. لطفا تمرین را خودتان انجام دهید.

موفق باشيد!